

L'ATELIER MONETAIRE DE MONS.

(suite)

M. CHALON a proposé sous la forme du doute, l'attribution à Mons de deniers de Charlemagne au type bilinéaire de CARO ayant au revers

LVS

CLS, légende que CHALON interprétait par Castri Locus. Cette opinion est erronée. Les deniers avec CLS et parfois COLS sont de Cologne (Colonis).

Charles le Chauve (840—877) nous donne les premières monnaies d'une origine incontestable, des deniers avec CASTRI LOCI MO.

CHARLES LE CHAUVE, empereur (875—877).

Denier. 1 gr. 69.

+ CAROLVS INRA entre deux grènetis. Monogramme de Karolus, les branches du K éloignées de la haste.

R/ + CASTRALOC MO entre deux grènetis. Croix.

PROU, Les monnaies carolingiennes, n° 106.

Les pièces avec RAINNADUS - MONTES nous portent en plein monnayage féodal. Le type de ces monnaies est l'épée nue. C'est à la pointe de l'épée que Rainier IV (998—1013) conquiert la cité montoise. La trouvaille d'Egersund renfermait une de ces monnaies. (Blätter für Münzkunde, III, p. 139 et 257).

M. de Koehne qui fit connaître le premier un exemplaire de l'intéressant denier songe à Henri V (1013—1030). L'opinion de CHALON qui revendiquait les pièces de RAINNADUS pour un Renaud (9. —974) nommé comte de Mons par S. Brunon après la déposition de Rainier II doit être définitivement écartée. Il n'est guère probable que le duc de Lorraine eut toléré de la part d'un protégé l'exercice du droit régalien de monnayage. Les deniers à l'épée sont du reste d'un tout autre système que les monnaies de S. Brunon.

Au commencement du 14e siècle, l'Angleterre fut inondée d'une quantité considérable d'esterlins de fabrication, « counterfeit sterlings ». Ces pièces, d'après SNELLING, n'étaient pas des pièces fausses par leur métal. Elles étaient d'argent, mais trop légères. Les bons esterlins pèsent environ 1 g 30, tandis que les contrefaits atteignent seulement 0,95 à 1.10 g.

Citons une curieuse pièce dans ce genre, gravée dans l'ouvrage de SNELLING.

On a l'avers d'un esterlin d'Edouard I, avec tête couronnée. Le revers porte une croix coupant la légende, cantonnée de 12 globules et MONETA MONTES.

Il convient de ranger dans la série des esterlins contrefaits : la pièce portant le nom de Gui de Dampierre et MONETA MONTES (A. de WITTE).

Jean II d'Avesnes (1280—1304) émit, le premier, à Mons de la grosse monnaie. Ce sont notamment des esterlins et des pièces de billon imitées des regalis.

IMITATION DES REGALIS

Lion à mi-corps ; au-dessous, en deux lignes : HANO NIE — + IOHANNES COMES.

R/ Croix ailée : + MONETA MONTES'.

B.B. 1,40.

CHALON, n° 35. — Mém. Soc. Hainaut, V, p. 116.

ESTERLIN.

Tête de face couronnée de trois roses : + IOHS COMES HANONIE.

R/ Croix coupant la légende, cantonnée de 12 globules : MON ETA
MON TES'.

Arg. 1,31.

CHALON, n° 37. — Mém. Soc. Hainaut, V, p. 116.

Variété de l'esterlin.

Tête de face couronnée de trois roses : + I COMES HAYONIE.

R/ Croix coupant la légende, cantonnée de 12 globules : MON ETA
MON TES'.

Arg. 1,20.

CHALON, n° 38.

MARGUERITE D'AVESNES (1345—1356).

Gros. 2,21.

Le monogramme du Hainaut entouré de deux aigles et de deux lions,
dans un cadre formé de quatre arcs de cercle et de quatre angles saillants.
+ MARGARETA COMIT HANONIE.

R/ Croix coupant la légende intérieure. MON ETA MON TEN. Légende
extérieure : + BENDICTV SIT NOMEN DNI IH XPI.

Collection CHALON ; seul exemplaire connu de cette pièce.

Si comme le suppose CHALON, les pièces portant MONETA DE
HANONIE ont été battues à Mons, l'atelier de cette ville travailla
sous Guillaume I (1304—1337), Guillaume II (1337—1345), Guillaume III
(1356—1389), Albert de Bavière (1389—1404) et Guillaume IV (1404—
1417).

LOUIS DE BAVIERE, empereur (1345—1347).

GROS D'ARGENT.

Cette pièce est généralement attribuée à Mons. Götz qui a publié,
en 1827, ses monnaies des empereurs au moyen âge, n'hésite pas à la
donner à Mons.

SERRURE, dans son Catalogue du Prince de Ligne, trouve qu'il
pourrait peut-être s'agir ici de quelque localité allemande du nom de
BERG.

CHALON ne se prononce pas.

Type et bordure des gros tournois : 12 fleurs de lis : + TVRON DE
MOTÉ.

R/ Croix dans un cercle : + LVDOVICVS IMPR - + BNDICTV
SIT NOME DNI NRI DEI IHV XPI.

CHALON, n° 93.

LES ETATS.

Par l'article 23 de la Pacification de Gand, du 8 novembre 1576,
il fut arrêté que les Etats généraux aviseraient le plus tôt possible
à faire un règlement pour égaliser le cours des monnaies dans toutes
les provinces.

Au mois de janvier 1577, les Etats généraux, assemblés à Bruxelles
prirent la résolution de s'adresser au Conseil d'Etat, qui gouvernait
le pays au nom du roi d'Espagne pour lui demander licence et congé
de faire forger une monnaie nouvelle, et le 18 du même mois, le Conseil
d'Etat, déférant à ce vœu, adressa aux maîtres généraux des monnaies
une ordonnance pour la fabrication de nouvelles espèces.

Cette ordonnance, en flamand, prescrivait la fabrication des monnaies
suivantes :

en or : un double et un simple florin ;

en argent : des pièces de 16, 8, 4, 2, 1 et ½ sol.

Comme on le voit, il n'est pas question, ici, des monnaies de cuivre
qui, d'après VAN HEURCK, n'auraient été frappées qu'en 1579.

Il n'est point fait mention non plus de la pièce de 32 sols ou daldre
des Etats. Cette monnaie n'a d'ailleurs été émise qu'en 1578.

A peine l'ordonnance du 18 janvier 1577 eût-elle été publiée, que
l'on se mit partout à l'œuvre, à Bruges, à Maestricht, à Anvers, à
Bruxelles.

a suivre

F. BAILLION

COMMON CURRENCIES OF THE AUSTRO HUNGARIAN MONARCHY 1759-1918

(Suite)

1851.I.1. K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal State
Central Treasury) REICHSSCHATZSCHEIN (Imperial Treasury bill).
288 1 Gulden 9 7 292 50 Gulden 9 9
289 2 » 9 7 293 100 » 9 10
290 5 » 9 7 294 500 » 9 R
291 10 » 9 8 295 1000 » 9 2 R

1853.I.1. K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal State
Central Treasury) REICHSSCHATZSCHEIN (Imperial Treasury Bill).
296 100 Gulden — 10 297 500 Gulden — R
298 1000 Gulden — 2 R

1853.X.8. K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal State
Central Treasury) REICHSSCHATZSCHEIN (Imperial Treasury Bill).
299 100 Gulden — 10 300 500 Gulden — R
301 1000 Gulden — 2 R

1854.VII.1. PRIVILEGIERTE OSTERREICHISCHE NATIONAL-
BANK (Privileged Austrian National Bank).
302 10 Gulden 7 9

1858.I.1. PRIVILEGIERTE OSTERREICHISCHE NATIONAL-
BANK (Privileged Austrian National Bank).
303 1 Gulden 8 5 304 10 Gulden 8 7

1858.III.1. PRIVILEGIERTE OSTERREICHISCHE NATIONAL-
BANK (Privileged Austrian National Bank).
306 100 Gulden 8 9 307 1000 Gulden 8 2 R

1859.V.1. PRIVILEGIERTE OSTERREICHISCHE NATIONAL-
BANK (Privileged Austrian National Bank).
308 5 Gulden 7 6

1860.XI.1. K.K. HAUPTMUNZAMBT (Imperial and Royal Chief Mint
Office).

309 10 Kreuzer / Size 64—47 mm / — 4
310 10 » / » 102—47 » / — 4
311 10 » / » 102—47 » / — 5 (variant)

1863.I.15. PRIVILEGIERTE OSTERREICHISCHE NATIONAL-
BANK (Privileged Austrian National Bank).
312 10 Gulden 7 6 313 100 Gulden 7 10

1866.VI.7. K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal
Central State Treasury) STAATSNOTE (State note).
314 1 Gulden 7 5 315 5 Gulden 7 6

1866.VIII.25. K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal Central State Treasury) STAATSNOTE (State note).

316 50 Gulden ? 10

1880.V.1. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

317 10 Forint-Gulden ? 7 318 100 Forint-Gulden ? 9
319 1000 Forint-Gulden ? 3R

1881.I.1. CS. ÉS KIR. KÖZÖS KÖZPONTI PÉNZTAR — K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal State Central Treasury).

320 5 Forint-Gulden ? 6

1882.I.1. CS. ÉS KIR. KÖZÖS KÖZPONTI PÉNZTAR — K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal Central State Treasury).

321 1 Forint-Gulden ? 5

1884.I.1. CS. ÉS KIR. KÖZÖS KÖZPONTI PÉNZTAR — K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal Central State Treasury).

322 50 Forint-Gulden ? 8

1888.VII.1. CS. ÉS KIR. KÖZÖS KÖZPONTI PÉNZTAR — K.K. STAATS CENTRAL-CASSE (Imperial and Royal Central State Treasury).

323 1 Forint-Gulden ? 4

1900.III.31. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

324 10 Korona ? 9 325 20 Korona ? 8

1902.I.2. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

326 50 Korona ? 6 327 100 Korona ? 9
328 1000 Korona ? 1

1904.I.2 OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

329 10 Korona ? 3

1907.I.2 OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

330 20 Korona ? 6

1910.I.2. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

331 100 Korona ? 8

1912.I.2. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

332 100 Korona ? 1

1913.I.2. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

333 20 Korona ? 2 334 20 Korona ? 1
(II. kiadás-Auflage ; 2nd issue)

1914.I.2. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).

335 50 Korona ? 2

a suivre

M. KUPA

BULLETIN ADMINISTRATIF

PROCES-VERBAL DE L'ASSEMBLEE GENERALE DE 1959

(suite)

Après l'approbation du bilan 1958, la discussion des divers amendements fut immédiatement entamée.

Les amendements suivants ont été ou repoussés, ou acceptés ou amendés :

CHAPITRE I	Art. 1.	Alliance Numismatique Internationale — refusé provisoirement.
	Art. 2.	Amendement Gyselinck accepté.
CHAPITRE II	Art. 5.	» De Vos accepté.
	Art. 6.	» » refusé.
CHAPITRE III	Art. 9.	» De Baeck accepté.
	Art. 10.	» Clabau modifié en 1 mois.
	Art. 11.	» » accepté.
	Art. 12.	» » accepté.
CHAPITRE IV	Art. 14.	» Clabau refusé.
		» Gyselinck accepté.
	Art. 15.	» Clabau refusé.
	Art. 17.	» Clabau refusé.
		» Devos accepté.
	Art. 19.	» Clabau accepté.
	Art. 20.	» De Baeck accepté.
		» Clabau refusé.

Tous les amendements ont été acceptés ou refusés après courte discussion, à l'exception de l'amendement de l'article 19. Cet amendement n'a été accepté qu'en troisième lecture, après intervention personnelle du Secrétaire-Général qui a insisté auprès des membres pour qu'ils adoptent cet amendement de Monsieur Clabau. Plusieurs membres présents se sont violemment élevés contre l'instauration d'un contrôle des finances. En première et seconde lecture plus des 3/4 des présents ont rejeté l'amendement. C'est alors que le Comité en signe de solidarité envers son Secrétaire-Général a prié l'Assemblée d'adopter cet amendement.

En application de cet amendement, Messieurs Levie et Rouquaert ont été désignés comme commissaires-vérificateurs pour le bilan 1959 dans l'attente de la désignation d'un nouveau Comité où ces postes seraient définitivement attribués.

La discussion fut alors engagée sur l'adoption éventuelle ou non d'un statut légal d'Association sans but lucratif. Messieurs Mertens et Aulselel entre autres s'inscrivirent contre cette proposition, estimant que la marche actuelle de l'Alliance est excellente. Aucun des membres présents ne voulut prendre la parole pour défendre la proposition. Celle-ci fut donc mise aux voix et la constitution en ASBL fut rejetée à l'unanimité des présents moins une voix (Monsieur Levie) et deux abstentions (Messieurs Bogaert et Majerus).

Le Président reprit la parole pour évoquer la détaxation des ventes de monnaies. Les pourparlers sont actuellement en cours au plus haut stade hiérarchique et le Président demande à l'Assemblée de lui faire confiance, ne voulant pas mettre ces discussions en péril par des indiscrétions prématurées.

Le Secrétaire-Général proposa la confection d'un insigne de l'Alliance à un prix modéré. Il fut décidé de prendre avis dans les diverses sections avant d'entamer la fabrication de cet insigne.

En clôturant les débats, le Président annonça que le Comité se trouvait démissionnaire à la suite de l'adoption des statuts définitifs. Le Comité

actuel resterait en fonction jusqu'en septembre, date des élections pour le nouveau bureau. Appuyés par de nombreux membres, certains présents demandèrent que le bureau actuel se représente au complet afin de poursuivre l'œuvre entreprise. Cependant, afin de donner à chacun sa chance d'accéder à ce nouveau bureau, le projet présidentiel de nouvelles élections fut adopté par l'Assemblée qui choisit la ville de Gand et le mois de septembre pour l'Assemblée Générale extraordinaire au cours de laquelle se dérouleront au vote secret les élections pour le nouveau Comité.

✓ LISTE DE MEMBRES

Nous vous avons promis de faire paraître vers le mois de juillet une liste des membres. En raison de la démission du Comité, et des nouvelles élections en septembre, nous nous voyons dans l'obligation d'attendre la composition du nouveau Comité pour vous donner une liste complètement à jour. Elle paraîtra donc en novembre/décembre.

✓ COTISATIONS 1959

La plus grande partie de nos membres s'est déjà mise en règle pour la cotisation 1959. Nous prions vivement les retardataires de ne plus remettre au lendemain, mais de verser immédiatement leur dû. Nous rappelons d'ailleurs que le membre qui ne serait pas en règle de cotisation ne verra pas son nom paraître dans la liste prochaine des membres.

Membre belge :

Membre Protecteur : au choix avec minimum de 125 francs.

Membre : 75 francs à virer au CCP 55.43.31 de René de Martelaere, 314, avenue Gitschotel à Borgerhout.

Membre français :

Membre Protecteur : au choix avec minimum de 1250 frs.

Membre : 750,— francs à virer au CCP MARSEILLE 239805 de P. Dugendré, 2, rue Alph. Karr à Nice.

Membre algérien :

même cotisation mais à virer au CCP ALGER 2271 de M. Nouvel, 202, rue de Lyon à Alger.

✓ LE COIN DU COLLECTIONNEUR

J. Forien de **ROCHESNARD**, 40, Rue Victor Hugo Colombes (Seine).
« Qui me signalera des POIDS DE VILLES ou d'ETAT, des PILES à godets, etc. . . figurant dans des Musées, Collections privées, etc. . . des documents sur les poids . . . pour augmenter ma documentation. Recevrai avec reconnaissance des dessins de poids ou frottilis.

Je remercie tout particulièrement M. Vandercammen d'Evergem pour les nombreux poids monétaires qu'il m'a signalé.

J. Vandermeer, 51, Visserstraat, Blankenberghe.

« Suis acquéreur des monnaies suivantes et en FDC : Belgique 1 fr de Léopold I 1838 - ½ fr de 1833 - 5 fr de 1858 - 1 fr 1849 - ½ fr 1850 - 10 cmes en cuivre 1849—1856 - 5 cmes en cuivre 1835—1860 - 2 cmes 1841—1842—1848—1850—1851—1852—1853—1855 - 1 cme 1835—1836—1844—1848—1858 et 1856.

J'ai à vendre 2 cmes en sup. Léopold II 1875 et 1 cme en TTB 1876 ».

ADMINISTRATIEVE MEDEDELINGEN

VERSLAG OVER DE ALGEMENE VERGADERING VAN 1959

(vervolg)

Aan de vergadering werd daarna gevraagd zich uit te spreken over de wenselijkheid het Genootschap tot een V.Z.W.O. te maken. Na verschillende tussenkomsten werd door de algemeenheid min één stem beslist deze stap niet te doen.

In uitvoering van het artikel 19 van het nieuwe statuut werden de Heren Levie en Rouquart aangeduid als commissarissen voor het nazicht der boekhouding voor het jaar 1959.

Vervolgens verstrekte de Voorzitter inlichtingen over de opheffing van de taxatie op de verkoop van munten. De onderhandelingen hierover zijn nog aan gang en een gunstig resultaat mag verwacht worden.

De Algemene Sekretaris legde nog een voorstel ter tafel om een knoospakketten te laten maken voor onze leden. De vergadering besliste na bespreking eerst de afdelingen te raadplegen om te zien of daar reeds genoeg belangstelling gevonden wordt om de aanmaak ervan te kunnen ondernemen zonder verlies.

Op het einde van de vergadering deelde de Voorzitter mede dat het bestuur in zijn geheel ontslag nam, de zaken verder zou blijven behandelen tot september om dan nieuwe verkiezingen te houden in het kader van het statuut.

Bijgevallen door talrijke aanwezigen vroegen sommige leden dat het oude bestuur zich voltallig weer voorstellen zou om het werk dat zij tot nog toe presteerden voort te zetten. Om geen nieuwe moeilijkheden te verwekken en om iedereen de kans te geven zijn kandidatuur te stellen werd het voorstel van de Voorzitter gehandhaafd. Nadat beslist werd de Algemene Vergadering in september te Gent te houden werd de bijeenkomst voor geheven verklaard.

's Middags zaten vele leden samen aan een zeer smakelijke maal. In de namiddag werd er een verkoop gehouden en werd er achteraf nog druk geruid en van gedachten gewisseld.

Het werd hiermede alles bijeen een schoone dag in de geschiedenis van ons Genootschap. Alhoewel de meningen niet altijd overeenstemden over sommige bestuurlijke kwesties, bleek nogmaals overduidelijk dat wij in de eerste plaats een groepering vormen waar de verzamelaars zich vinden kunnen, zich aan elkaars kennis komen verrijken, de gelegenheid krijgen hun verzameling uit te breiden en in een geest van kameradschap ontspanning komen zoeken in de numismatiek met zijn veelvuldige aspecten. De vergadering gaf bij herhaling zijn wens te kennen dat dit de hoofdzaak moet blijven en dat wij er geen baat bij zullen vinden deze aangename atmosfeer te laten overwoekeren en vermachten door steriele discussies over statuten en reglementen.

AFDELING GENT

Op zondag, 21 december, van 10 tot 12 uur, in het lokaal « Hotel Britannia », greep de gewone maandelijks vergadering plaats onder de leiding van de Heer Martiny, voorzitter. De opkomst was vrij talrijk. Achtien personen waren aanwezig : de Z. E. H. De Potter en de HH. Boussaux, De Corte, Deene, de Meyer, De Wilde, Haeck Sr., Haeck Jr., Herremans, Lippens, Mareen, Martiny, Pipeleers, Rouquaert, Taelman, Van Bost, Van der Cammen en Van de Velde.

De agenda vermeldde geen bijzondere punten, maar dit gemis werd ruimschoots vergoed door de drukke ruilverhandelingen die plaats grepen en menigeen gelegenheid gaven op interessante wijze zijn verzameling te verrijken.

Op *zondag 17 januari 1959*, van 10 uur tot 12 uur, in het lokaal « Hotel Britannia », greep de gewone maandelijkse vergadering plaats onder de leiding van de Heer Martiny, voorzitter. Vijftien leden waren aanwezig : de Z. E. H. De Potter en de H.H. Boussauw, De Corte, Deene, de Meyer, De Wilde, Haeck Sr., Haeck Jr., Lippens, Mareen, Martiny, Rouquart, Van Bost, Van de Velde en Van Pelegem.

Na inning der bijdragen voor 1959 werd er overgegaan tot een drukke ruilhandel, die velen toeliet schone aanwinsten te doen.

Op *zondag 15 februari 1959*, van 10 tot 12 uur, in het lokaal Britannia, greep de gewone maandelijkse vergadering plaats onder de leiding van de Heer Martiny, voorzitter. Zestien leden waren aanwezig : de Z. E. H. De Potter en de H.H. Boussauw, De Corte, Deene, de Meyer, De Rijke, De Wilde, Haeck Sr., Haeck Jr., Herremans, Mareen, Martiny, Pipeleers, Rouquart, Van de Velde en Van der Cammen.

Wij hadden weer het genoegen een nieuw lid, de Heer de Rijke, te mogen verwelkomen. Moge hij zijn behagen vinden in ons gezellig samenzijn en de vergaderingen trouw bijwonen !

De agenda vermeldde : 1° de aanstaande algemene vergadering te Kortrijk : 2° een causerie door de Heer de Meyer over « De stedelijke Munt van Roermond ». Over deze spreekbeurt kan er hier geen appreciatie gegeven worden, aangezien dit verslag door de spreker zelf werd opgemaakt. Daarna werd er weer druk geruild en menigeen mocht zich verheugen in rijke en interessante aanwinsten.

AFDELING BRUGGE

Na de numismatische rust tijdens de zomermaanden hield de afdeling Brugge op woensdag *19 september 1958* de eerste vergadering van haar zesde levensjaar. Deze vergadering had als doel de verdere activiteiten van het seizoen 1958—1959 te bespreken.

De officiële vergadering ging echter door op *zondag 28 september 1958* om enkele punten van belang te bespreken nl. de groepsreis naar Doornik. Tijdens deze vergadering werden er natuurlijk munten voor ruil of aan verzamelprizen aangeboden.

Het was op *19 oktober 1958* dat de afdeling Brugge met autocar de reis naar Doornik ondernam. De heenreis geschiedde langs prachtig natuurschoon zodat ieder er ten volle van genoot. In deze stad werd er een bezoek gebracht aan het Geschied- en Archeologisch Museum en het Folklore Museum, verder de kathedraal en nog andere merkwaardigheden. De terugreis geschiedde over Ronse, Oudenarde, Deinze, Aalter om verder op een deftig uur te Brugge aan te komen. Een aangenaam verloop in alle kameraadschappelijkheid was het leitmotiv van deze uitstap.

AFDELING ZUID-WEST-VLAANDEREN

Op *15 februari* waren weerom 30 man bijeengekomen om : de eerste vergadering der afdeling bij te wonen, want na het innen van het lidgeld tellen wij 27 aangesloten leden, wat voor een kleine afdeling tellen mag, waaronder de 12-jarige Jean-Marie Ghysels, die ondanks zijn jeugdige leeftijd toch een brillant verzamelaar aan het worden is.

Na allerlei mededelingen, kas en jaarverslag en een spreekbeurt over de « munten onder de periode van Maria-Theresia voor Luxemburg » werd een zéér drukke ruilbeurs gehouden, de Heren Taelman en Seynaeve uit Brugge kunnen dat door hun aanwezigheid getuigen. Waarlijk onze kleine afdeling is zijn eerste moeilijke jaren door en nu moet het gaan « Excelsior » maar toch onze leuze getrouw « door cendracht groeien kleine zaken ».

DE BURGELIJKE VERDIENSTORDEN VAN FRANKRIJK.

(1e vervolg en slot)

Chronologisch heeft Frankrijk nu de volgende burgerlijke verdienstorden :

ORDRE DU MERITE AGRICOLE : Gesticht bij dekreet van 7 juli 1883. Het was de minister van landbouw, Méline, die, het belang besefend van de plaats die de landbouwbevolking innam in de economie van Frankrijk, het idee had deze orde te stichten. Ook werd het onmogelijk alle landbouwverdiensten te belonen bij de jaarlijkse promoties van het Erelegioen. In de geest van zijn promotor diende het Kruis voor Landbouwverdienste dezelfde waarde te hebben als het kruis van het Erelegioen. Aanvankelijk telde de orde slechts één klas, deze van ridder. De graad van officier werd toegevoegd bij dekreet van 18 juni 1887 en deze van commandeur op 3 augustus 1900.

ORDRE DU MERITE MARITIME : Gesticht bij wet van 9 februari 1930 en gewijzigd bij wet van 25 september 1948. Ter beloning van uitzonderlijke beroepsbekwaamheid der zeelieden, voor daden van moed en zelfopoffering op zee, voor de verdiensten van burgers die zich hebben verdienstelijk gemaakt bij de ontwikkeling der handelsscheepvaart, der vissershavens of de watersporten. De orde telt drie klassen : ridder, officier en commandeur.

CROIX DU MERITE SOCIAL : Gesticht bij dekreet van 25 oktober 1936 ter vervanging van de Médaille de la Mutualité gesticht door de wet van 1 april 1898, de Médaille de la Prévoyance Sociale gesticht bij dekreet van 1 december 1922 en de Médaille des Assurances Sociales gesticht bij dekreet van 27 februari 1923. Niettegenstaande deze onderscheiding niet met de naam « Orde » wordt betiteld, heeft ze er toch alle uiterlijke kentekens van. Ze is eveneens onderverdeeld in drie klassen : ridder, officier en commandeur.

ORDRE DE LA SANTE PUBLIQUE : Gesticht bij dekreet van 18 februari 1938 en gewijzigd bij dekreet van 22 mei 1954 voor hen die diensten bewezen aan de Openbare Bijstand, de Openbare Gezondheid of de Kinderbescherming. Deze orde vervangt de Médaille d'Honneur de l'Assistance publique gesticht bij dekreet van 15 januari 1891, de Médaille de l'Hygiène publique gesticht op 13 januari 1912 en de Médaille de la Protection des enfants du premier âge gesticht in 1882. Verleend door de minister van openbare gezondheid in drie klassen : ridder, officier en commandeur.

ORDRE DU MERITE COMMERCIAL : Alhoewel reeds op 27 december 1894 een wetsontwerp houdende stichting van een Ordre du Mérite industriel et commercial werd neergelegd op het bureau van de kamer van afgevaardigden, diende men nog tot 27 mei 1939 te wachten voor de stichting van de Ordre du Mérite commercial. De minister van nijverheid en handel verleent deze orde in drie klassen : ridder, officier en commandeur.

ORDRE DU MERITE ARTISANAL : Gesticht bij dekreet van 11 juni 1948 en gewijzigd door meerdere dekreten, vooral dat van 4 september 1949. De tekst van het stichtingsdekreet werd vervangen door een nieuw dekreet van 19 november 1951 dat op zijn beurt werd aangevuld door het dekreet N° 56-22 van 6 januari 1956. Bestemd voor hen die hebben meegewerkt aan het in stand houden, de ontwikkeling en de verspreiding van het ambachtswezen, doch vooral voor ambachtslieden die zich hebben onderscheiden door hun beroepsvaardigheid of hun vasthoudendheid en kwaliteit van de diensten die ze op dat gebied aan de gemeenschap bewezen hebben. Eveneens verleend in drie klassen : ridder, officier en commandeur.

ORDRE DU MERITE TOURISTIQUE: Gesticht bij dekreet van 27 mei 1949 voor beroepsijver op toeristisch gebied en voor hen die hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van het toerisme en alle bijbehorende activiteiten, zowel in Frankrijk als in de Franse Unie. De minister van openbare werken, vervoer en toerisme verleent de orde in drie klassen: ridder, officier en commandeur.

ORDRE DU MERITE COMBATTANT: Gesticht bij dekreet van 14 september 1953 voor hen die zich hebben onderscheiden door hun bekwamheid, hun activiteit en hun toewijding in de steun, de verdediging en het beheer van de morele en materiële belangen van oudstrijders en oorlogsslachtoffers. De orde kan ook verleend worden aan oudstrijders en oorlogsslachtoffers van naties die gestreden hebben aan de zijde van Frankrijk tijdens de beide wereldoorlogen. Ze is ook onderverdeeld in drie klassen: ridder, officier en commandeur.

ORDRE DU MERITE POSTAL: Gesticht bij dekreet van 14 november 1953 om hen te belonen die zich hebben onderscheiden door hun bewezen diensten aan de ontwikkeling der postactiviteiten en de televerbindingen in Frankrijk, de Franse Unie en in het kader van de internationale betrekkingen. De minister van post, telegraaf en telefoon verleent de orde in drie klassen: ridder, officier en commandeur.

ORDRE DE L'ECONOMIE NATIONALE: Gesticht bij dekreet N° 54-1 van 6 januari 1954, vervolledigd door een arrest van 25 mei 1955 en gewijzigd bij dekreet van 11 juli 1955. Haar oogmerk is het belonen van personen die belangrijke diensten hebben bewezen aan 's lands economie, zowel op het gebied van economische studies, produktie, produktiviteit, internationale economische wisselwerkingen of beroepsvertegenwoordiging op economisch plan. De promoties geschieden halfjaarlijks en dragen elk de naam van een prominent ekonomist. Zo droeg de buitengewone promotie die samengesteld werd ter gelegenheid van de instelling van de orde, de naam « Promotion Sully », zo genoemd naar Maximilien de Béthune, hertog van Sully (1559—1641), financie-minister van koning Hendrik IV van Frankrijk. De minister van economische zaken en financiën verleent de orde in drie klassen: ridder, officier en commandeur.

ORDRE DES PALMES ACADEMIQUES: Gesticht bij dekreet N° 35-1323 van 4 oktober 1955. Alhoewel een van de jongste burgerlijke verdienstorden van Frankrijk, heeft ze de oudste voorgeschiedenis. Inderdaad, de Palmen van de Academie werden gesticht bij keizerlijk dekreet van 17 maart 1808, dat de organisatie van de Universiteit regelde. In het begin waren de Palmen geen eretekens in de betekenis die wij nu kennen maar enkel eretitels verleend aan hooggeplaatste ambten en om de diensten te belonen bewezen aan het onderwijs. Er waren drie zulke eretitels: de titularissen, de officieren van de Universiteit en de officieren van de Academiën. De decoratie bestond uit een dubbele palm geborduurd op de linkerzijde van de borst, in gouddraad voor de titularissen, in zilverdraad voor de officieren van de Universiteit en in witte en blauwe zijde voor de officieren van de Academiën. Het dekreet van 9 december 1850 schafte de titel van titularis af en verving deze door « Officier van de Academie » terwijl officier van de Universiteit vervangen werd door « Officier van het Openbaar Onderwijs ». De kentekens van de twee graden bleven nog steeds de palmen in zilverdraad of blauw-witte zijde geborduurd op het officieel uniform. Maar vermits zulk uniform niet bestond voor het merendeel der ambtenaren en andere personen aan wie de universitaire palmen konden toegekend worden, stelde het dekreet van 7 april 1866 een nieuw model eretekens in, en dat in metaal. Het zijn deze palmen die nu nog in voege zijn. Wetsvoorstellen van oktober 1927 en november 1954 leidden ten-

slotte tot de stichting van de orde. De orde vervangt de vroegere palmen der academie en telt, evenals de andere verdienstorden, drie klassen: ridder, officier en commandeur.

Als slotbemerking dient hier nog aan toegevoegd dat, buiten het **CROIX DU MERITE SOCIAL** dat rechtstreeks van de betrokken minister afhangt, alle burgerlijke verdienstorden beheerd worden door een orde-raad. Deze orde-raad staat onder het voorzitterschap van de minister tot wiens departement de vereiste activiteit behoort en telt een aantal prominenten die deskundig zijn in de verschillende takken waarvoor de verdienstorden verleend worden. Maar iedere raad telt ook een vertegenwoordiger van de hoge raad van het Erelegioen, wat bewijst dat deze orde werkelijk de meest vooraanstaande Franse orde is. Alléén de **ORDRE DU MERITE AGRICOLE** heeft geen vertegenwoordiger van het Erelegioen in zijn Orde-raad zodat hier de wens van de promotor van deze orde, namelijk dat de orde **GELIJK** zou zijn aan het Erelegioen nog steeds geëerbiedigd wordt. De praktijk evenwel is lichtjes anders, want het dekreet van 2 juni 1948 dat de draagvolgorde van de Franse onderscheidingen bepaalt, stipuleert dat ze slechts mag gedragen worden NA de Orde van Maritieme Verdiensten en NA de Universitaire Onderscheidingen.

IVO A. A. SUTENS - Borgerhout.

BIBLIOGRAFIE:

Ordres de Chevalerie et Récompenses Nationales, catalogue de l'exposition organisée par l'Administration des Monnaies, 1956.

Décorations officielles françaises. — Paris, 1956, Imprimerie Nationale.

Décorations, France et Colonies. — M. Delande, éditeur, Paris 1934.

Collection historique des Ordres de Chevalerie Civils et Militaires. — par A. M. Perrot; Paris, 1846.

La Légion d'Honneur. Histoire et Organisation de l'Ordre National. — par J. Daniel; Paris, 1948.

De « Ordre de la Réunion ». — Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, februari 1954.

NUMISMATISCHE NIEUWTJES

« Zevenstuiverlieden » was een populaire scheldnaam voor de spionnen van de hertog van Alva. Zij zouden voor hun hatelijke bezigheid zeven stuivers per dag hebben ontvangen en voor de loonstandaard van die tijd is dat, zelfs voor spionnen, een zeldzaam hoog bedrag van betaling gebleken.

Over dit feit vermeldt Hooft's « Historiën », boek V, pagina 336: « Ook had de landvoogd aan alle kanten zijn spiën om yders gangen gae te slaen, die bie de volke zeeven stuyvers luyden genaemt werden, omdat zy in penningen op die weerde geslegen, het loon van een zoeven hatelijken dienst ontvingen. »

Zij blijken dus in speciale penningen te zijn uitbetaald die zij konden omwisselen voor gangbaar geld. Blijkbaar waren ze evenzeer veracht door de landvoogd dan door de vervolgd, zodat ze op deze manier verplicht waren zich bekend te maken en bloot te stellen aan de algemene haat.

* * *

Op 8 mei 1954 is gemeld dat 66 Rotterdamse zaken genaamd « De Lijnbaan » een nieuwe munt zullen in de omloop brengen, de zogenaamde

« Oude Rijder ». Deze munten, eigenlijk meer een soort jeton, zullen tot nader order bij deze zaken kunnen ingewisseld worden en worden gegeven als korting ten bedrage van fl 0,50 op alle aankopen.

* * *

Op 13 oktober 1934 kon men in de krant lezen :

De gemcenteraad van Praag heeft besloten speciale munten te laten slaan voor minderbegeede lieden en bedelaars, aangezien de bedelarij sterk was toegenomen. Deze munten zullen van overheidswege verstrekt worden aan sociale en filantropische instellingen, om ze onder de betrokkenen te verdelen. Winkeliers en zakenlui kunnen op bepaalde dagen deze munten weer inwisselen tegen gewone staatsmunt op het gemeentehuis.

De munten van 10 en 20 heller zullen in zink worden aangemaakt en precies hetzelfde zijn als de gewone gangbare munten in koper of koper-nikkel, maar van een centrale boring voorzien zijn.

Ter attentie : *Wie zag ooit deze muntjes?*

Uit de knipselmap

ZUID-AFRIKA KRIJGT DECIMAAL MUNTSTELSEL.

De Zuidafrikaanse minister van financiën T. E. Donges deelde woensdag te Pretoria mede dat Zuid-Afrika van plan is tegen het begin van het jaar 1961 de munt van het thans bestaande stelsel van ponden, shillingen en pence te vervangen door het decimale stelsel. Hij voegde eraan toe dat dit niet de minste verandering zal brengen in de Afrikaanse munt, zowel in het binnen- als in het buitenland.

De wetgeving in verband met deze overschakeling zal in het begin van volgend jaar aan het parlement voorgelegd worden.

GROOTSCHEEPSE AUTOMATEN-ZWENDEL IN DUITSLAND.

Er is paniek ontstaan onder de eigenaars van apparaten voor sigaretten en fotografische films in de streken van Darmstadt.

Een bende sluwe oplichters is er achter gekomen dat de Mexikaanse muntstukken van 10 centavo's dezelfde afmetingen en gewicht hebben als de Duitse eenheidsstukken. Daar de Mexikaanse muntstukken slechts een waarde hebben van 0,3 mark werden de automaten daarmee leeggeplunderd.

Ook in de automaten van de postkantoren waar men een markstuk tegen tien stukken van 0.10 mark kan omwisselen werden centavo's aangetroffen.

Het blijft voor de kriminele politie voor het ogenblik nog een geheim hoe de oplichters aan de Mexikaanse muntstukken zijn geraakt, want geen enkele bank in de Bondsrepubliek is in staat ze af te leveren. Gevreesd wordt dat de zwendel nog uitbreiding zal nemen, waardoor al de automaten in West-Duitsland zouden moeten worden weggenomen.

VALSE DOLLARBILJETTEN AAN BOORD VAN FRANS SCHIP.

Internationale valsmuntersbende aan het werk.

Aan boord van de Franse pakketboot « Provence » is bij haar jongste verblijf te Buenos Aires een pakket met 5.025 valse dollars in 5-, 10- en 20-dollarbiljetten ontdekt, zo wordt thans pas vernomen.

De Argentijnse douaniers hadden het pakje verborgen gevonden achter een beschot nabij het eerste klasdek.

Tot dusver leverde het onderzoek geen resultaat op en gevreesd wordt dat een internationale bende te Buenos Aires een aanzienlijke hoeveelheid valse dollars aan boord heeft gebracht.

De « Provence » verzekert de geregelde lijnen Buenos-Aires-Marseille met tussenlanding te Genua, Dakar, Rio en Montevideo.